

Առարկաներն են Կրօնադատութիւն, Եկեղեցական՝ Սուրբ զրօց և ազգային պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Թուարանութեան չորս գործողութիւն, Հայերէն և Ռուսերէն լեզու և ձեռագործ՝ բոլորը երեք տարի միջոցաւ՝ ուստի և հարկաւ համառօտ Աշակերտաց և աշակերտուհեաց թիւը կհասնի մինչև 90)։

Ամօյս 19-ին շարաթ օր կէս օրէն ետե պարզեառաջխութեան հանդէսը եղաւ Դպրոցին մէջ, ուր մեծ բազմութիւն կար արանց և կանանց. բոլոր աշակերտք և աշակերտուհիք միաբերան ազօթք երգեցին. պարոն Մկրտիչ Տէր Գէորգեան ձնանեանցը զիտութեան կարևորութեանը վրայ ծառ մի խօսեցաւ և տղայք Դպրոցին յատուկ բարերար Մովսէսան Մերկեռիս ազգային համար բարեմաղթական երգ երգեցին. Հայ և Ռուս վարժապետք իւրաքանչիւր առարկայից մի քանի աշակերտաց և աշակերտուհեաց հարցումներ արին ի տես հասարակութեան, հայ և ռուս լեզուաւ առակներ և քերթուածներ ասել տուին բերանացի Ծառաջադէմ վեց աշակերտուհիք խօսակցութիւն մի պատրաստած էին նոյն հանդիսին անելու. որոյ նիւթն էր թէ որչափ փնասակար է մեր լեզուին մէջ օտար բառեր խառնելը և ծնողացն իրենց որդւոց հետ հայերէն չխօսելը, բայց ուշ ըլլալով ժամանակն՝ տեսուչը ասել չտուաւ. ինքը համառօտ ատենախօսութիւն մի արաւ. բուն մէջ յայտնեց թէ մեր ամենուս առաջին պարտքն է մեր այսպիսի սկզբնական դպրոցներուն մէջ մեր կրօնը, մեր ազգութիւնը, մեր ընտանեկան կենաց բարւոք կառավարութիւնը և մեր բարոյական պարտաւորութիւնները ծանօցնել տալ մեր զաւակաց և այս ընթացքը չունեցող ծխական դրարոցը ոչ թէ աղքին անօգուտ է, այլ և փնասակար, յորդորեց որ արդէն բաւական ապահովուած Դպրոցը աւելի աղքին օգտակար անելու համար ժողովուրդը մէկ բան չխնայէ յոյսը Մովսէսան աղբիւրի վրայ միայն դնելով. և ապա յայտնեց որ թէ այս և թէ մեր ազգային ուրիշ գործերը կ'առաջանան միայն սիրով, իսկ երկպառակութեամբ ունեցած այս օրուան մեր աղեկութիւններն ալ կխախտան որչափ ալ հաստատուն ըլլան և վեր-

ջացուց այսու բանիւ թէ ատենք ատելութիւնը և սիրենք սէրը, այն է մեր ազգութեան շունչն ու հոգին, այն է մեր ազգութեան կապն ու կեանքը. այս մտքիս վրայ իսկոյն աղջկունք սկսեցին քաղցրածայն երգ երգել՝ որ ամենուս սիրտը շարժեց և ապա մրցանակները և տարեկան վկայագրերը բաժնուեցան. դպրոցին տարեկան ել և մտից հաշիւն ալ կարդացուեցաւ և ամենքը սեղանին վրայ դիպուած գեղեցիկ ձեռագործները և վայելագորութիւններն ալ տեսնելով և ուրախ սրտով և զուարթ դէմքով իրենց շնորհակալութիւնը յայտնելով թէ Տեսչին և թէ վարժապետաց՝ արձակուեցան։

Ուստի զայսմանէ հազորդելով խմբադրութեանց՝ կիսնդրեմ բարեհաճել տեղի տալ յօդուածոյ ղեւեղելու պատուական ամսագրոյդ մէջ ի տեղեկութիւն համայն ազգայնոցս։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԱՌՈՒՏԵԱՆ

Ի 25 Յ--նի--ի 1876 աթ

Է ՍԷՖԷԼԻԱՆԻՍ.

ՀԱՐՅԱՔԵՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ

ԾԻՒ. ԴՊՐՈՑԱՅ ԵՐԿՈՒՅ ՍԵՌԻՅ ՀԱՅՈՑ

ԱՍՏԻՆԱԵՆԱՅ.

ԽԷՖԱԳՐԻՆԻԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿ ԱՃԱԳՐՈՅ.

Հոգաբարձութիւն Ատրախանայ Հայոց Հոգեւոր ծխական երկսեռ դպրոցաց համաձայն կարգաւորութեան իւրոյ աւարտեաց զտարեկան հարցաքննութիւն երկսեռ ուսանողաց ի 21 ներկայ Յունիս ամօյ ի ներկայութեան Բարձր Սրբաշան Առաջնորդի. որոյ ուրախութիւն սրտի հայրական քաղցր ժպիտ պատկառելի երեսաց և զոհացուցիչ բանք բերանոյ՝ օն անդր խրախուսեցին զուսուցիչս և զուսանողս. յաւուրս հարցաքննութեան ջանացողութեամբ և ուշիմ պատասխանեօք յամենայն աւանդեալ առարկայս ուսմանց յառաջադէմ հանդիսացան եօթն աղայք և տասն աղջկունք.

որք և ըստ բարեհաճութեան Սրբազան Նախագահի պարգևատրեցան զրենօք:

Իսկ որովհետև երկսեռ Հոգևոր դպրոցք քաղաքիս բաղկանան ի Նախապատրաստականէ, Առաջնոյ և յԵրկրորդէ դասարանաց, վասն որոյ ըստ առաջադրութեան Սրբազան Արհայն նման դասեցաւ ի Հոգաբարձութենէ բանալ յայտմամբ և զԵրրորդ դասարան վասն յառաջագէտ երկսեռ ուսանողաց՝ միայն եթէ ներեսցեն նիւթական միջոցք դպրոցաց ի պէտք պահպանութեան յիշեալ դասարանի և եթէ ի թիկունս օգնութեան եկեսցեն Հոգևոր իշխանութիւնն և տեղական Հայկեան Ժողովուրդք՝ թէ յեկեղեցական «րդեանց և թէ յայլ հիմնական աղբերց. զորմէ հանգամանօրէն առաջարկեալ է ի տնօրէնութիւն Հոգևոր իշխանութեան:

Զայսմանէ Հոգաբարձութիւն դպրոցաց խոնարհաբար խնդրէ ի Խմբագրութենէդ հրատարակել յընդհանուր տեղեկութիւն Հայկեան Ժողովուրդոց:

Հոգաբարձոց Յովսէփ Աւագ Գհնյ. Բունիաթեանց
Սիմէօն Պոպովեանց
Գրիգոր Սողոմոնեանց:

Լ. 43.

Ի 28 Յունիս 1876 -դ.

ՅԱՅՐԱԽԱՆ.

Ս. ԷԶՄԻԱՄԵՆԻ ԴՌՆԵՐԸ ՓԱԿԵՄՔ.

Փարսի առաջին թուումն Պարսկաստան վերնագրով երեցած յօդուածոյ հակասական և չնչաւ պարունակութեանց մէջ յօդուածագիրն տեղական ազգային վարչութեան՝ հոգևոր կառավարութեան՝ Վարդգաց և այլոց վերայ ևս ճառարանելով՝ կ'յաւելիւ ինչ ինչ արդիւնքներ և երկու վանօրէից երեւակայական եկամուտներ՝ որք իբրու թէ Ս. Էջմիածնի գանձարանը

կը մտնեն եղել, և բաւականին լաւ կերպէր, սակայն աւելի լաւ չէր՝ որ պարունն նախ իւր յօդուածը խոհեմութեամբ և ուշադրութեամբ ինքնին քննադատէր և մշակէր՝ և ապա Էջմիածնի գանձարանին նուիրած արդիւնքները ևս ստուգէր՝ տնտղէր՝ և յախնէ յանուանէ յիշատակէր, և այնպէս ի հանդէս դար, և եթէ կարելի էր՝ թող ջանար մի տեղեկութիւն ևս յաւելուլ՝ թէ որ տարին գէթ քան կոպ. արդիւնք եկած է ի Ս. Էջմիածնի, և թէ յանուն Էջմիածնի հաւաքեալ արդիւնքներն ուրկրթան, Առաջնորդն ինչով կապրի, տարեկան որքան ծախք ունի և ուսկից կհոգայ, և ըստ այնմ ճոռոմարանէր:

Իսկ եթէ յօդուածագիրն հոգածութիւնը լոկ Վալրիժոյ ազգ. դպրոցին զբաւական մասին ապահովութեան համար է, նոյն իսկ ինքն անձամբ օրինակ տալով՝ փոխանակ Դէվլաթէ կեանք վարելոյ՝ միջակ կենցաղավարութեամբ շատանայր և տարեկան 2—300 ուրլիով բաւականանայր, որով դժուար չէ Վալրիժոյ պէս քաղաքում ապրել, թող լինի 400 ուրլի. և այսպիսի խնայողական միջոցներով ևս դպրոցը պահպանել կարելի էր և է, մինչդեռ մասնաւոր մի տեղոյ համար՝ վնասակար մի սկզբունք ընդունելով՝ այս ինքն Էջմիածնի ի Վալրիժ ունեցած եկամուտները Վալրիժոյ դպրոցին յատկացնելով, ի Տփլիս եղածը՝ Տփլիսայ դպրոցաց, յԱղէքսանդրապօլ եղածը՝ Աղէքսանդրապօլոյ դպրոցաց, ի Գանձակ եղածը՝ Գանձակու դպրոցաց յատկացնելով՝ ուր կերթայ Ս. Էջմիածնի Հայրապետական Լթոյ վիճակը, և Ս. Էջմիածնի